

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: J. L.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 5. 10. 2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobci byl od roku 2020 přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně (míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila 40 %). Následně žalobce požádal o změnu výše invalidního důchodu. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 26. 6. 2023 žalovaná žádost zamítla. Na základě posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Sokolov totiž dospěla k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti u žalobce činí 45 %. Podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se v takovém případě stále jedná

o invaliditu prvního stupně.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. Nesouhlasil s posouzením svého zdravotního stavu. Trpěl panickými ataky a nejvyšším stupněm spánkové apnoe, což ho výrazně omezovalo v zaměstnání. V případě přiznání vyššího stupně invalidity by mohl změnit zaměstnání, které by bylo méně náročné a stresující. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek svým lékařem, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 4b (Afektivní poruchy – poruchy nálady; deprese, mánie, hypomanie, cyklotymie, dystymie; lehké postižení, depresivní epizody, mírné fáze kratšího trvání, hypomanie, lehce snížená úroveň sociálního fungování a některé denní aktivity vykonávány s obtížemi) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 15-20 %. Posudkový lékař zvolil horní hranici uvedeného rozmezí, tedy 20 %. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění invaliditu podmiňuje pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Posudkový lékař tudíž konstatoval, že žalobce již není invalidní a datum zániku invalidity stanovil ke dni 23. 6. 2023, tedy ke dni posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobce lékařem okresní správní sociálního zabezpečení. Na závěr svého rozhodnutí o námitkách žalovaná uvedla, že *v řízení zahájeném na základě žádosti o změnu výše invalidního důchodu nemůže být rozhodnuto o snížení nebo odnětí invalidního důchodu*. Z toho důvodu bude rozhodnuto o odnětí invalidního důchodu žalobci v odděleném řízení.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Namítl, že jeho zdravotní stav nebyl správně posouzen. Měl za to, že míra poklesu jeho pracovní schopnosti činí alespoň 50 %, což by odpovídalo invaliditě druhé stupně. Dále shrnul svou pracovní minulost a své studium. Závěrem navrhl, aby jeho zdravotní stav byl znovu posouzen.
4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila. V řízení nebylo prokázáno, že by žalobci náležel vyšší stupeň invalidity. Nadto žalovaná rozhodnutím č. j. X. ze dne 16. 10. 2023 žalobci invalidní důchod odňala. V rámci soudního přezkumu již posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobce přísluší Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí.

III. Posouzení věci

5. Žaloba není důvodná.
6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)]
7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise

Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce.

Závěry posudkové komise

9. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 45 %, a proto se v jeho případě jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledal dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola V (Duševní poruchy a poruchy chování), položka 5c (Poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy, úzkostné a fobické poruchy, generalizovaná úzkostná porucha, sociální fobie, specifické fobie, smíšené úzkostně-depresivní poruchy, obsedantně kompulzivní porucha, reakce na závažný stres a poruchy přizpůsobení, posttraumatická stresová porucha, disociativní porucha, porucha somatoformní, neurastenie; středně těžké funkční postižení, značně snížená úroveň sociálního fungování, výkon některých denních aktivit značně omezen) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 25–35 %. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise zvolila v horní hranici uvedeného rozmezí, tj. 35 %, a to s přihlédnutím k přetrvávání subkompenzace psychického stavu žalobce. Tuto hodnotu v souladu s § 3 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila o 10 %. Celkově tedy míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 45 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den psychiatrického vyšetření žalobce, tedy 8. 6. 2020. Platnost stanovila trvale.
10. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce není schopen výkonu výdělečné činnosti se zvýšeným rizikem stresu, ve směnném provozu, vynuceném tempu či poloze, práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny. Žalobce je schopen práce fyzicky lehčí se střídáním poloh. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce. Soud tedy posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Vůči složení posudkové komise účastníci nic nenamítli.
11. Vůči obsahu posudku žalobce nic nenamítl, naopak s jeho závěry souhlasil. Žalovaná uplatnila drobnou výhradu vůči zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce z důvodu přídatných onemocnění. Shledala tento závěr v rozporu s § 75 odst. 1 s. ř. s., aniž by však uvedla konkrétní důvod, pro který se tak domnívá.

12. S touto výhradou se soud neztotožnil. Posudková komise konstatovala, že negativní podíl na současném stavu žalobce má dále nově diagnostikovaný syndrom těžké obstrukční spánkové apnoe u pokračujícího kuřáka s obezitou. Z toho důvodu zvýšila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 10 % podle § 3 odst. 1 vyhlášky posuzování invalidity. Již lékař okresní správy sociálního zabezpečení dospěl ke stejném závěru a navýšil míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 10 % v souladu s § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity, a to z důvodu přídatných onemocnění. Rovněž vycházel z toho, že žalobce trpí syndromem spánkové apnoe. Posudková komise tedy zohlednila zdravotní stav, který zohledňoval již posudkový lékař okresní správy; posudek proto řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované.
13. Posudek splňuje požadavky setrvalé kladené na tento typ důkazu. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 45 %, což podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě prvního stupně, která byla dána jak ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícího rozhodnutí o zamítnutí žádosti o zvýšení výše invalidního důchodu.
14. Posudek se zcela ztotožnil s posudkem lékaře okresní správy sociálního zabezpečení. Posudková komise i lékař okresní správy sociálního zabezpečení dospěli ke shodnému závěru, že žalobce je invalidní v prvním stupni (míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 45 %). Oproti tomu lékař žalované dospěl k nesprávnému závěru, že žalobce již není invalidní (míra poklesu pracovní schopnosti měla činit pouze 20 %).
15. Na závěru soudu o nedůvodnosti žaloby to však nemůže nic změnit. Předmětem řízení o žádosti žalobce (a následně předmětem řízení před soudem) bylo rozhodování žalované o tom, zda má dojít ke zvýšení stupně invalidity žalobce z prvního stupně na stupeň druhý. V soudním řízení bylo nepochybně zjištěno, že pro zvýšení na druhý stupeň invalidity nebyl důvod. Zamítavé rozhodnutí žalované (fakticky o nezvýšení invalidity) je co do výroku v souladu se zákonem, i když k tomu žalovanou v námitkovém řízení vedly nesprávné úvahy o absenci invalidity (srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 9 Ads 253/2014-52 ze dne 2. 4. 2015, kde byl nižší stupeň invalidity konstatován dokonce až samotnou posudkovou komisí v řízení před soudem).
16. I kdyby tedy lékař žalované dospěl ke shodnému závěru jako lékař okresní správy sociálního zabezpečení, nezbylo by žalované nic jiného než námitky žalobce zamítnout a své předchozí rozhodnutí potvrdit, neboť žalobci vyšší (druhý) stupeň invalidity nenáležel. Výsledek řízení by tedy byl stále stejný a pro žalobce stále nepříznivý. V tomto soudním řízení tak žalobce nemohl dosáhnout příznivějšího výsledku, ledaže by posudková komise konstatovala druhý či třetí stupeň invalidity. To se však nestalo.
17. Jak již bylo uvedeno výše, žalobci byl následným rozhodnutím žalované č. j. X. invalidní důchod odňat. Zřejmě z toho důvodu žalobce ve svém vyjádření k posudku posudkové komise uvedl, že k posudku a ponechání prvního stupně invalidity nemá námitek. Předmětem nynějšího přezkumu je však rozhodnutí žalované č. j. X., kterým byly zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno její předchozí rozhodnutí o zamítnutí žádosti o změnu výše invalidního důchodu (na důchod pro invaliditu druhého stupně), nikoliv následné rozhodnutí o námitkách v následně vedené věci odnětí invalidního důchodu.
18. To má za následek, že se žalobce nedomůže invalidního důchodu v tomto soudním řízení, protože předmětem řízení je rozhodnutí, podle kterého žalobci invalidní důchod stále náleží. Následný vývoj soud nemůže zohlednit (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), ten by byl předmětem

případného řízení o nové žalobě. Žalobce však může znovu požádat o invalidní důchod na Okresní správě sociálního zabezpečení Sokolov, které by měl předložit i příznivý posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí z nynějšího řízení. Jde totiž o významný důkaz ve prospěch žalobce.

IV. Závěr

19. Z výše uvedených důvodů soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšné žalované náhrada nákladů nenáleží. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.).
20. O žalobě soud rozhodl bez ústního jednání, protože s tím účastníci souhlasili. Žalobce souhlasil výslovně, po seznámení se s obsahem posudku posudkové komise a předpokládaným postupem soudu. Jeho procesní práva tedy byla zachována, byť soud rozhodl bez jednání.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 17. červen 2024

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce